

управління з метою роз'яснення необхідності збереження технічної спадщини, її туристичного використання для відродження колишньої гармонії між містом, людьми, природою та транспортними артеріями. Попереду складна робота з реалізації цієї громадської ініціативи у вигляді конкретних проектів.

АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКИХ РЕСУРСІВ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ (на прикладі Івано-Франківської області)

ТАРАС МАЛАНЮК, СВІТЛАНА ШЕПЕТЮК

*Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника,
Інститут туризму і менеджменту*

Рекреаційно-туристська діяльність належить до видів суспільної практики із яскраво вираженою ресурсною орієнтацією.

Площа освоєних та потенційних рекреаційних територій в Україні (без радіаційно забруднених) становить 12,8 % території країни і розподіляється відповідно до природних особливостей семи рекреаційних регіонів: Карпатський, Придністровський, Дніпровський, Донецько-Приазовський, Поліський, Причорноморський, Кримський. При визначенні Карпатського регіону, а саме зон Івано-Франківської області враховувались наступні фактори:

- 1) геополітичне положення (розташування території, наявність трудових ресурсів, транспортних комунікацій, джерел сировини, енергії, історія розвитку території, традиції та ін.);
- 2) туристично-рекреаційна політика регіону
- 3) попит на рекреацію та туризм;
- 4) стан туристичної інфраструктури;
- 5) наявність рекреаційних ресурсів. [1, 28].

Івано-Франківщина – унікальний у рекреаційному відношенні край з багатими природними умовами і ресурсами, різноманітним рослинним і тваринним світом, джерельними водами річок і чистим карпатським повітрям. Саме на Івано-Франківщині, більше, ніж деінде на Україні, збереглися природні ландшафти, незаймані території, особливо праліси, ендемічні та реліктові види рослин і тварин. Саме тут є значні рекреаційні ресурси.

На території Івано-Франківської області виділено наступні зони:

1. Яремчанська;
2. Косівська;
3. Черченська.

Перспективними для розвитку рекреаційно-туристського потенціалу досліджуваної території є: Мізунська, Буркутська. [2, 78].

Характеристику рекреаційно-туристичних ресурсів зони слід розпочати з їх природної складової. Насамперед, слід наголосити, що окремі види

природних ресурсів впливають на рекреаційно-туристичний процес комплексно, взаємодіють і взаємодоповнюють один одного і формують те неповторне природне оточення, на фоні якого людина реалізує свою потребу у відпочинку і відтворенні життєвої енергії.

Практично, по всій території рекреаційно-туристських зон Івано-Франківщини виявлено мінеральні лікувальні води різного складу.

У регіоні є ряд джерел і свердловин лікувальних мінеральних вод всіх відомих типів, багато з них – унікальні. Їх запаси достатні для щорічного оздоровлення більш як 2 млн. чол. Теперішній рівень їх використання не перевищує 8 %.

Серед мінеральних джерел Івано-Франківщини найбільш відоме «Горянка» з водою, аналогічною за дією трускавецькій «Нафтусі» (с.Новий Мізунь Долинського району). Розвідано також значні запаси лікувальних грязей та озокериту. Для лікування опорно-рухового апарату використовуються торфові грязі і мінеральні води курорту Черче. Ці ресурси у поєднанні зі сприятливими кліматичними умовами є природною базою розвитку санаторно-курортної справи [4, 156].

Вуглекислі води - найбільш розповсюджена група мінеральних вод регіону. За ступенем мінералізації вони поділяються на слабо-, середньо- і високомінералізовані та розсоли, а за складом солей - на гідрокарбонатні, натрієві, хлоридно-гідрокарбонатні, хлоридно-натрієві або кальцієво-натрієві.

Сульфідні води належать до дуже цінних мінеральних вод регіону, їх родовища розповсюджені, в основному, в Прикарпатті, в смугі родовищ сірки, а також відомі в Івано-Франківській області.

У районі містечка Верховина (Івано-Франківська область) та в інших місцях відкриті родовища мінеральних вод, значні запаси яких можна використати як гідромінеральну базу великих бальнеологічних курортів.

У регіоні широко розповсюджені мінеральні лікувальні води без специфічних компонентів. Води цього класу відомі в гірських та передгірських районах Івано-Франківської області.

Перспективними для лікування є води курорту Шешори з високим вмістом органічних речовин та йодо-бромні води в с. Коршів Коломийського району. [3, 78].

Рекреаційні можливості Івано-Франківської області характеризуються також наявністю санаторно-курортних та оздоровчих закладів різної відомчої підпорядкованості та форм власності, в тому числі: санаторії, санаторії-профілакторії, бази, пансіонати відпочинку, будинки відпочинку та інші заклади.

В області є дев'ять курортних територій, діє 11 санаторіїв. Для курортної терапії використовуються кліматичне лікування, мінеральні ванни. Серед курортів — низькогірні Яремче, Татарів, Шешори, середньогірний Ворохта і бальнеогрязевий передгірний курорт Черче.

Область має значну туристично-оздоровчу базу. Понад 100 об'єктів (готелі, турбази, санаторії, пансіонати) можуть одночасно прийняти 14 тисяч відпочиваючих.

Більшість готелів, мотелів, кемпінгів, санаторіїв, баз відпочинку та туристичних баз будувалися за проектами, що сьогодні не відповідають міжнародним стандартам. Мережа їх активно формувалася у період масового туризму, з інтенсивною експлуатацією та несвоєчасним капітальним і поточним ремонтом. Це призвело до значного зносу цих будівель та оснащення.

Таким чином, Івано-Франківська область має достатньо високий природно-рекреаційний потенціал, необхідний для створення високоефективних рекреаційно-туристичних зон. У цілому забезпеченість природними рекреаційними ресурсами 1-го кв. км території та 1-го жителя відповідно в 1,4 та 1,8 рази вищі, ніж по Україні, що знову підтверджує можливість розвитку сфери лікування та відпочинку [1, 268].

Література:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: *Методологія та методика аналізу, термінологія, районування*/ Київ. Нац. Ун-т ім. Т.Г.Шевченка. – К., 2001.- 395с.
2. Мазур Ф.Ф. *Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії: Навчальний посібник.* – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 96 с.
3. *Регіональна екологія і природні ресурси. Підручник для студентів екологічних, географічних та геологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.* О.М. Адаменко, М.М. Приходько. Ів-Фр.: «Талія», 2000.
4. *Рекреація і туризм // Природно-заповідні території та об'єкти Івано-Франківщини.* – Івано-Франківськ, 2000. – С.156.

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВОЛИНСЬКОГО ЛІСУ

НАДІЯ КОВАЛЬЧУК, АННА ІВАНОВА

*Волинський державний університет імені Лесі Українки
Луцький державний технічний університет*

Край дрімучих лісів, мальовничих синьооких озер, тихоплинних і стрімких річок, гаїв і долин – це Волинь. Це неперевершена в красі природи перлина України. Лісові простори Волині від стародавнього, овіяного козацькою славою полків Богдана Хмельницького, селища Берестечка на півдні простяглися на північ аж до Білорусі. На сході починаються на самому кордоні з Рівненщиною, а на заході відбиваються в плесах швидкоплинного Західного Бугу. Площа лісових угідь Волинської області складає 695 тис. га. Кожне з них вартує уваги туристів.

Наприклад, Цуманські ліси в роки Великої Вітчизняної війни були осередком партизан. Ще і зараз і них можна натрапити на землянки та схрони. Цуманська пуша багата фауною. У ній живуть плямисті олені, дикі кабани, благородні олені, зубри.

Мальовниче Воротнівське урочище (600 га) оголошено ландшафтним